Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Antti-Jussi Lankinen, Mira Karppanen
Liikenne- ja viestintävaliokunta
23.11.2018

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Nykytilanne

- Nykyisessä viranomaisten aikakriittisessä viestinnässä käytetään viranomaisverkko Virven palveluita.
  - Kapeakaistainen: mahdollistaa puheviestinnän ja lyhytsanomat, ei videokuvaa
  - Mobiili eli liikkuvaan käyttöön soveltuva
  - Omilla osoitetuilla (dedikoiduilla) taajuuksillaan toimiva
  - Lähes koko maan kattava maantieteellinen peitto
  - LVM päättää käyttäjäryhmistä: viranomaisia ja puollosta muitakin
  - Valtion omistama Suomen Erillisverkot Oy toimii palvelun tarjoajana
- Virve-palvelut ovat pääosin turvallisuusviranomaisten käytössä. Merkittävä osa (n. 60 %) käyttäjistä on samalla turvallisuusverkon käyttäjiä.

Lainsäädännön nykytila

- Viranomaisverkosta säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014).
- Viranomaisradioverkkopalveluista eli Virve-palveluista säädetään valtion yhteisten tieto- ja viestintäteknisten palvelujen järjestämisestä annetussa asetuksessa (132/2014).
- Turvallisuusverkosta ja sen palveluista säädetään julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetussa laissa (10/2015).

Esityksen tausta ja valmistelu

- Esityksen sisältämillä lakimuutoksilla mahdollistettaisiin laajakaistainen viranomaisviestintäpalvelu, jolla korvataan siirtymäajan jälkeen nykyinen viranomaisverkko Virve ja siinä tarjottavat palvelut.
- Laajakaistaisen viranomaisviestinnän järjestämisvaihtoehtoja ja niiden kustannusarvioita on arvioitu selvityksillä ja työryhmissä vuosina 2016-2017.
- Esitys on ollut lausunnoilla kesä-elokuussa 2018. Lausunnoissa esitykseen on suhtauduttu pääosin myönteisesti.
- Lakien esitetään tulevan voimaan mahdollisimman pian.

Uuden laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun toteuttaminen

- Uusi laajakaistainen palvelu järjestettäisiin siten, että kaupallinen teleyritys toimisi verkko-operaattorina ja Suomen Erillisverkot Oy palveluoperaattorina.
  - Palveluoperaattori vastaisi viranomaisliittymien hallinnasta ja liikenteen ohjauksesta sekä tarjoaisi palvelua käyttäjille.
  - Verkko-operaattori tarjoaisi viranomaisvaatimusten mukaisen viestintäverkkonsa verkkopalveluna viranomaisviestintäpalvelun tuottamiseen.
- Verkko-operaattori valittaisiin lakien voimaan tulon jälkeen käynnistettävällä kilpailutuksella.

Viranomaisviestinnän laadun ja saatavuuden turvaaminen

- Verkko-operaattorin olisi tarjottava viranomaisliittymille kaksi etuoikeutta verkon ruuhkatilanteissa:
  1) Viranomaisliittymien saatavuuden etuoikeus ja saatavuuden mahdollistava altapurku
  2) Viranomaisliittymien viestinnän laadun etuoikeus
  - ➢ Muiden käyttäjien viestinnän laatu heikentyisi vain tilapäisesti.
  - ➢ Liikenne- ja viestintävirasto seuraa etuoikeuksien käytön vaikutuksia muille käyttäjille.
- Muiden teleyritysten olisi tarjottava viranomaisviestinnälle kansallista verkkovierailua niissä tilanteissa, joissa kilpailutuksella valittu ensisijainen verkko ei ole käytettävissä.
  - ➢ Pyynnöstä myös verkkovierailutilanteessa tulisi järjestää viranomaisliittymille edellä mainitut saatavuuden ja laadun etuoikeudet.
  - ➢ Suomen Erillisverkot Oy ja teleyritys sopivat kohtuullisesta korvauksesta.

Turvallisuusverkkolakiin tehtävät muutokset

- Mahdollistetaan uuden palvelun tarjoaminen ja Suomen Erillisverkot Oy:n rooli palveluntarjoajana.
- Virve ja uusi laajakaistainen viranomaisviestintäpalvelu turvallisuusverkkolain soveltamisalan piiriin.
  - Molempien palvelutuotantoon sovellettaisiin samoja säännöksiä kuin turvallisuusverkon palveluihin ja palvelutuotantoon.
  - Tämä tarkoittaa muun muassa riittävää viranomaisohjausta palveluiden turvallisuuden ja varautumisen osalta.